

Sygn. akt: IV U 1248/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2019r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Guniewska

Protokolant: Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2019r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26.04.2019r., znak: (...)

oddala odwołanie.-

Sygn. akt IV U 1248/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 listopada 2019r.

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2019r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał wnioskodawczyni A. S. emeryturę od 1 marca 2019 r. Podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych dotychczas emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalno- rentowej i wyniosła 4 154,35 zł.

Od powyższej decyzji A. S. złożyła odwołanie. Kwestionując stanowisko ZUS w niej zawarte wniosła o ponowne rozpoznanie sprawy i zmianę zaskarżonej decyzji. Podniosła, że decyzja jest krzywdząca. Wniosek o emeryturę powszechną złożyła bowiem po wyroku Trybunału Konstytucyjnego TK 20/16 sądząc, że uzyska nowe świadczenie w wysokości wyższej niż pobieranej poprzednio. ZUS jednak potrącił kwoty wypłaconych dotąd emerytur wcześniejszych powołując się na art. 25 ust. 1 b ustawy o emeryturach i rentach z FUS, chociaż Trybunał stwierdził niekonstytucyjność tego przepisu. Podkreślała, że wszystkie kobiety z roczników 1949 – 1952, w przypadku których podstawę emerytury powszechnej obliczono z zastosowaniem art. 25 ust. 1b, mają prawo dochodzenia swoich praw z przywołaniem ustaleń Trybunału Konstytucyjnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zawarte w decyzji z dnia 26 kwietnia 2019 r. Zauważył, że wyrok Trybunału ma zastosowanie tylko do kobiet urodzonych w (...) r. a

wnioskodawczyni nie należy do kręgu takich osób. Dodał, że wysokość emerytury powszechnej w/w została ustalona zgodnie z obowiązującym wówczas brzmieniem art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Stan faktyczny wynika z niespornych dokumentów zawartych w aktach emerytalnych wnioskodawczyni. Na ich podstawie możliwym było ustalenie, że A. S. urodziła się w dniu (...) Decyzją z 30 kwietnia 2009 r. przyznano w/w emeryturę na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W dniu 28 marca 2019 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, który rozpoznano decyzją z dnia 26 kwietnia 2019 r. o przyznaniu emerytury z art. 24 powołanej wyżej ustawy. W decyzji tej wysokość emerytury ustalono według zasad wynikających z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem kwoty zwaloryzowanych składek na koncie ubezpieczonej, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego i średniego dalszego trwania życia, przy czym podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur (emerytury wcześniejszej) – stosownie do brzmienia art. 25 ust. 1b. Wnioskodawczyni od powyższej decyzji złożyła odwołanie.

W niniejszej sprawie kwestia sporna dotyczyła możliwości ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni A. S. przysługującej jej w powszechnym wieku emerytalnym, z powołaniem się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019r. sygn. akt P 20/16, który stanowi że „art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...), w zakresie w jakim dotyczy urodzonych w (...) r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Wnioskodawczyni bowiem zgłosiła żądanie ustalenia wysokości emerytur z pominięciem normy z art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej, a więc bez pomniejszenia o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych.

Podkreślić należy w tym miejscu, że Trybunał Konstytucyjny w powołany wyroku dokonywał oceny konstytucyjności art. 25 ust. 1b ustawy o FUS jedynie w takim zakresie, jaki został określony w pytaniu prawnym. To znaczy, że przedmiotem oceny Trybunału był wyłącznie sam fakt posłużenia się przez ustawodawcę mechanizmem potrącenia w odniesieniu do konkretnej grupy osób ubezpieczonych. W tym bowiem ujęciu pytający sąd kwestionował konstytucyjność art. 25 ust. 1b ustawy o FUS, stawiając zarzuty niezgodności tego przepisu z art. 2, art. 67 ust. 1 i art. 32 ust. 1 Konstytucji, starał się podważyć dopuszczalność zastosowania mechanizmu ustawowego przewidzianego w art. 25 ust. 1b ustawy o FUS w odniesieniu do kobiet urodzonych w (...) r., które nabyły prawo do wcześniejszej emerytury przed 1 stycznia 2013 r. Tylko w tym konkretnym zakresie Trybunał dokonał zatem kontroli konstytucyjności art. 25 ust. 1b ustawy o FUS. Poza zakresem zaskarżenia, a przez to także poza zakresem kontroli Trybunału, znalazła się natomiast ocena tego, w jaki sposób ustawodawca ukształtował ogólnie mechanizm potrącenia przewidziany w tym przepisie.

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu orzeczenia, istotne znaczenie ma bowiem to, że mechanizm ustalania podstawy emerytury powszechnej zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 25 ust. 1b ustawy obowiązuje od 1 stycznia 2013 r. Ma zatem zastosowanie tylko do pewnej grupy kobiet korzystających z wcześniejszej emerytury – tych, które urodziły się w (...)r. Tylko te ubezpieczone, przechodząc na wcześniejszą emeryturę, osiągnęły powszechny wiek emerytalny już po wejściu w życie kwestionowanego art. 25 ust. 1b ustawy o FUS. Ich sytuacja prawna w odniesieniu do sposobu obliczenia podstawy emerytury powszechnej została więc ukształtowana z zastosowaniem tego przepisu. Dalej Trybunał analizował powyższe i stwierdził, że wprowadzenie do ustawy o FUS mechanizmu potrącenia kwot pobranych świadczeń z tytułu wcześniejszej emerytury przy obliczaniu podstawy emerytury powszechnej dla kobiet urodzonych w (...) r. nastąpiło z naruszeniem wynikającej z art. 2 Konstytucji zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. „Ubezpieczone, które zdecydowały się przejść na wcześniejszą emeryturę, nie miały - w momencie podejmowania tej decyzji na podstawie obowiązującego wówczas stanu prawnego - świadomości co do skutków prawnych, jakie może ona wywoływać w sferze ich przyszłych uprawnień z tytułu emerytury powszechnej. Nie mogły przewidzieć, że przejście na emeryturę jeszcze przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego,

będzie wiązało się z pomniejszeniem zgromadzonego kapitału o pobrane świadczenia. Nie spodziewały się, że fakt wypłacania świadczeń emerytalnych wpłynie na sposób ustalania wysokości świadczenia w ramach emerytury powszechnej.” „Ustawodawca, dokonując zmiany zasad ustalania wysokości emerytury powszechnej w stosunku do kobiet urodzonych w (...) r., naruszył zatem zasadę lojalności państwa względem obywateli. Wprowadzając nowe, mniej korzystne zasady po rozpoczęciu realizacji uprawnień w zakresie wcześniejszej emerytury, naraził te kobiety na nieprzewidziane skutki, które w istocie stanowiły dla nich pułapkę. Gdyby w momencie podejmowania decyzji o przejściu na taką emeryturę wiedziały, jakie będą tego konsekwencje dla ustalania wysokości emerytury powszechnej, być może nie skorzystałyby z tego uprawnienia”.

W sprawie będącej przedmiotem ocena powyższa nie może być podstawą czynionych rozważań i oceny prawidłowości ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni, albowiem nie dotyczy A. S., która urodziła się w (...) r. Zakres podmiotowy wyroku Trybunału, wyznaczony zakresem zadanego przez sąd pytający zapytania, nie obejmuje w/w.

Z tych też względów Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a odwołanie od niej złożone, jako pozbawione uzasadnionych podstaw, po myśli art. 477¹⁴ § 1 kpc zostało oddalone.